אגרא דכלה — וילך

וילך משה וכו' (דברים לא א). לא פירש היכן הלך. והנראה דהנה קבלה מרז"ל דאדונינו משה נפטר ונגנז בשבת לעת מנחה, וכן כתב בזהר. והרא"ש הקשה על זה מכח כמה קושיות, דהרי כתב באותו יום י"ג ספרי תורת (דב"ר פ"ט ט'), ועוד שאר קושיות, עיין שם. והרמ"ע בספר עשרה מאמרות כתב דבחינות נשמתו הפנימיות נסתלקה בערב שבת, ולא נשאר רק הצלם עד שנגנז בשבת לעת מנחה. והנה כבר היה יכול לכתוב וימת שם משה וכו' (דברים לד ה), כי באמת כבר היה כן, וכן ויבכו בני ישראל (דברים לד ח), יחודי הסגולה השלמים, הבינו תיכף שכבר נסתלק פנימיות הנשמה הצורה העליונה והתחילו לבכות, עיין שם: והנה לפי זה יוצדק הדבר וילך מש"ה, שכבר הלך בחינת משה נשמת הדעת הפנימי, ומאז והלאה וידב"ר את הדברים וכו', א"ת נקרא השכינה כנודע, ור"ל שמאז והלאה דברה רק השכינה שנתלבשה בצלמו הקדוש, היא דיברה את הדברים האלה, והגם שבכל ימי חייו דברה השכינה מתוך גרונו, כאשר כבר קדם מאמרינו כמה פעמים בדיוק המקראות, על כל זה היה מציאות נשמתו עדיין בעולם והיה הדבר בהתלבשות נשמתו, מה שאין כן כעת שנשמתו נגנזה, השכינה דיברה בעדו כל הדברים האלה. ולפי הדברים האלה יבא גם כן על נכון הפסוק באותו הפרשה (דברים לא כב) ויכתוב משה וכו', (דברים לא כג) ויצו את יהושע בן נון ויאמר וכו' אל הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך. והקשה לי אחד מבני חבורתינו הקודש האיך יוצדק זה, וכי משה הוא הנשבע. גם מה שבישר ואנכי אהיה עמך, והנה הוא נגנז ברצון העליון בהיותו עדיין במדבר. ולפי דברינו מובן הדבר כיון שדרגא דמשה נסתלק, מובן בכאן גם כן ויצ"ו את וכו' היינו השכינה כנ"ל, והבן היטב:

ויאמר משה אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היו"ם (דברים לא ב). תיבת היום מיותר, ודרשת רז"ל ידוע (סוטה י"ג ע"ב). ונראה לפרש דהנה מדריגות משה היה, מה שהוא באפשרית חק מין האנושי להשיג היה משיג ולא קם כמוהו. והנה ידוע דכל הצדיקים מעלתם היותר גדולה הוא בשעת פטירתם, ואם כן מדריגת משה גם כן באותו היום היה מדריגה היותר גדולה מכל ימי חייו, ומה שלא היה יכול להשיג כל ימי חייו השיג ביום ההוא, ונקרא ביום ההוא איש האלקים (דברים לג א), וכל ימיו היה מצפה להשגה זו, והשי"ת השיבו כי לא יראני האדם וחי (שמות לג כ), רק בשעת פטירתו. וכן מצינו לבוצינא דקדושה (זוהר ח"ג רצ"א ע"ב) דקאמר ביומא דהלולא דליה אסהדנא עלי דכל יומא דקאמינא תאיבנא למחמי יומא דא, עיין שם באורך. וכן שמעתי ממגידי אמת שהרב הקדוש הבעש"ט זלה"ה אמר בשעת פטירתו, כעת אני יודע למה נבראתי וכוונת בריאתי, והמשכילים יבינו. ולפי זה שאמר גם כן רעיא מהימנא בעת גניזתו בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, ר"ל היום הזה נעשיתי בן מאה ועשרים שנה, שכל ימי היותי תאיבנא להשגת יום זה ולא עלתה בידי עד היום הזה, ואם כן תשוקת כל הק"ך שנה המה ביום זה, והבן:

ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ (דברים לא ז). הנה אומרו לעינ"י כל ישראל. דהנה עיני כל ישראל, יש לפרש על ניצוצי השבירה דז' מלכין קדמאין המשוקעים בז' ספירות חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות דס"א, שהוא סוד ז' מלכין כנען ז' אומות אשר הוריש ד' מפני בני ישראל ולקחו מאתם הנוה"ק. וז"ש ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ, היינו תראה לחזק ולאמץ עיני כל ישראל, היינו ניצוצי קדושה דז' מלכין קדמאין אשר הם בחינת עינים כנודע. ואמר בנתינת טעם כי אתה תבוא אל הארץ וכו', והבן: תושלב"ע.

תהלה לדוד

תבענה שפתי תהלה. לנורא עלילה. שגילגל זכות הגהת ספר הקדוש הלזה מכ"ק אא"ז זצלה"ה על ידי. בתוצאה השניה הזאת. וד' יחשב לי עניי ועמלי בהגהתי ימים אין מספר. עד כי בעזרתו ית"ש לפעלי ידים. והנה עתה הספר פי-שנים. בכמותו ובאיכותו. כי קיבצתי כעמיר גורנה כל השמטות לאגרא דכלה די בכל אתר ואתר אל מקומותם למושבותם. זקקתי וצירפתי וחברתי אחת אל אחת. מאמר אל מאמר. וענין לענין. כמבואר (בהקדמת המו"ל בפתח השער) ולפעמים בחמלת ד' עלי העירותי הערות קצרות לברר וללבן דברי קדשו. במקום שצריכים ביאור. וגם לרבות השלמות במקום שהיה חסר מקודם תיבות שלימות. מלבד אשר תיקנתי כל טעותי-הדפוס שנפלו בו בראשונה. אין ספורות למו. וכאשר זכיתי לסדר אותו. ככסף צרוף לנקותו. וככלי שלם לעשותו. כן יגן בעדי זכותו. שאזכה עוד להגות בתורה ולעבדו ית"ש בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ולא תמיש התורה מפי ומפי זרעי לדור דורים. עד כי ינאוו על ההרים. רגלי מבשר מקבץ נפוזרים. למכון הר ציון ראש ההרים. במהרה בימינו אמן.

ותשלם המלאכה בעזה"י עש"ק לסדר ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה. כ"ח מנחם-אב. בשנת (עת"ר) לפרט:"זכות א"ז יגן עלינו !" (לפ"ק) פרעמישלא יצ"ו. דויד (ארי) ר"מ "בית תלמוד" פה"ק הנ"ל. בן לאאמ"ו הר' פנחס ארי' ז"ל (הכ"מ), בהרב המפורסם מו"ה אי"ה ז"ל בהרב הגדול מו"ה יעקב זצ"ל האבד"ק טורקא. חתנא דבי נשיאה הה"ק בעמח"ס זה זצלה"ה. ומצד אמי תחי' שהיא בת בתו של הרב המפורסם מו"ה משולם זושיא ז"ל בן לאותו צדיק וקדוש בעמח"ס זה זצלה"ה זי"ע ועכי"א:

הסטארטיפין נעשו אצל ר' נתן נטע קראנענבערג בבילגורייא (פלך לובלין)